

با دست پر به مذاکرات آمده و متنی با جزئیات فراوان برای رفع تحریم به طرف مقابل ارائه کرده است.

البته نوع بیان علی واعظ و نحوه روایت او به شکلی است که در نهایت ایران را متهم به عدم انعطاف کرده و سعی در تکمیل پازل مقصرنمایی ایران دارد که البته با وجود سوابق و نوع نگاه او و همکارانش در گروه بحران مسأله عجیبی نیست؛ چرا که گروه بین‌المللی بحران همان گروهی است که تیم مذاکره‌کننده دولت سابق روابط گسترده‌ای با آن داشته است. آنچه اهمیت دارد آن است که تجربه برجام باعث شده تا دولت سیزدهم به دور از هیاهوی سیاسی صورت گرفته توافق بدخواهان و مخالفان تنها با در نظر داشتن منافع کشور و مردم مذاکرات را پیش ببرد. تأکید به خطوط قرمز مذاکرات نیز در همین چهارچوب قابل ارزیابی است. تیم جدید مذاکره‌کننده توجه دارد که امضای توافقی بدون تضمین، بدون رفع مؤثر تحریم و بدون حل شدن مسائل مربوط به پادمان می‌تواند بار دیگر زمینه را برای خدعه و نیرنگ غرب فراهم آورد. این

این دیدگاه بیگانگان نسبت به ایران در زمان دولت سیزدهم ناشی از دیپلماسی هوشمند تهران، تغییر ریل اساسی در حوزه سیاست خارجی، دیپلماسی اقتصادی و تحول در نوع نگاه به حکمرانی بوده است. اتفاقاتی که باعث شده دولت ایران سرنوشت جامعه و سیاست ورزی خود را از مسائل خارجی و مرتبط با تصمیم دشمنان ایران جدا نماید. خنثی‌سازی تحریم‌ها از همین رو در دستور کار دولت قرار گرفته است و باعث شده ایران با برجام یا بدون آن مسیر خود در توجه به همسایگان و قدرت‌های شرقی و همچنین استفاده از ظرفیت‌های داخلی قرار دهد

می‌گویند تیم جدید به علت سرسختی در مذاکرات توانست امتیازات بیشتری در حوزه رفع تحریم و راستی‌آزمایی به‌دست بیاورد. مدیر پروژه ایران در گروه بحران همچنین گفت در توافقی که الان مذاکره شده آمریکا بسیاری از امتیازات را پیشاپیش به ایران خواهد داد.

تفاوت راهبردی دو رئیس جمهور

تفاوت‌های وسیع در مذاکرات دو دولت باعث شده تا فارن افزر نیز در مقاله‌ای به آن بپردازد. این نشریه آمریکایی در بخشی از مقاله خود در خصوص مذاکرات وین، سرفصلی با عنوان «مقاومت رئیسی» باز کرده و به تفاوت دولت کنونی ایران با دولت روحانی پرداخته است. این نشریه آمریکایی به تلاش‌های حسن روحانی رئیس جمهور سابق کشورمان برای نوشتن قراردادهای متعدد با اروپایی‌ها می‌پردازد. تلاش‌هایی برای تشویق غربی‌ها به سرمایه‌گذاری در ایران و حضور آنها در کشورمان که البته ناکام ماند و نتوانست منافع مورد نظر را داشته باشد. از همین رو فارن افزر می‌گوید: «اختلافات بین روحانی و رئیس جمهور فعلی ایران، ابراهیم رئیسی، چشمگیر است. سیاست خارجی رئیسی بر بهبود روابط با همسایگان ایران، روسیه و چین متمرکز شده است، نه ایالات متحده و اروپا». در ادامه این یادداشت با تحلیل کنش سیاسی دولت سیزدهم آمده است: «رئیس‌جمهور احتمالاً مفهوم «اقتصاد مقاومتی» [آیت‌الله] خامنه‌ای را پیگیری می‌کند و منابع به‌دست‌آمده از کاهش تحریم‌ها را برای تقویت ظرفیت ایران برای مقاومت در برابر شوک‌های تحریمی آینده، نه برای وابستگی به اقتصاد جهانی به کار می‌گیرد.»

فارن افزر همچنین به تلاش‌های بی‌حاصل دولت بایدن برای برجام‌های دو سه نیز اشاره می‌کند و می‌نویسد: «اگرچه دولت بایدن در ابتدا قصد داشت از احیای توافق به‌عنوان بستری برای مذاکرات آتی با ایران استفاده کند، اما این چشم‌انداز، مبهم به نظر می‌رسد. مقامات آمریکایی و اروپایی احتمالاً استدلال خواهند کرد که اگر ایران خواهان یک توافق پایدارتر است، باید برای آن مذاکره کند اما تهران نتیجه معکوس خواهد داد.»

ناگفته پیداست که این دیدگاه بیگانگان نسبت به ایران در زمان دولت سیزدهم ناشی از دیپلماسی هوشمند تهران، تغییر ریل اساسی در حوزه سیاست خارجی، دیپلماسی اقتصادی و تحول در نوع نگاه به حکمرانی بوده است. اتفاقاتی که باعث شده دولت ایران سرنوشت جامعه و سیاست ورزی خود را از مسائل خارجی و مرتبط با تصمیم دشمنان ایران جدا نماید. خنثی‌سازی تحریم‌ها از همین رو در دستور کار دولت قرار گرفته است و باعث شده ایران با برجام یا بدون آن مسیر خود در توجه به همسایگان و قدرت‌های شرقی و همچنین استفاده از ظرفیت‌های داخلی قرار دهد. همین امر بوده است که وضعیت اقتصادی کنونی را از برجام جدا کرده و به مسائلی راهبردی و با اهمیت سوق داده است. استقبال کشورهای مختلف جهان و افزایش تجارت ایران با کشورهای آسیایی نمود واقعی برون داد این راهبرد بوده است.

برای خروج سپاه از لیست FTO گفته است: در ابتدای ماه مارس، آمریکا پیشنهادی خصوصی مبنی بر هدف قرار ندادن مقامات سابق و فعلی این کشور در ازای خروج سپاه از FTO را به ایران ارائه داد. وی در تشریح تفاوت این طرح آمریکا با پیشنهاد سابق این کشور افزود: این پیشنهاد متفاوت از چیزی بود که در زمان عراقچی روی میز بود و خروج سپاه از لیست FTO را در ازای گفت‌وگوهای منطقه‌ای بعد از احیای برجام در دستور کار داشت. هرچند پیشنهاد آمریکا نیز توسط تهران پذیرفته نشده است اما این سخنان بخوبی نشان می‌دهند که برخلاف ادعاهای رسانه‌ای صورت گرفته، آمریکایی‌ها نه تنها خروج سپاه از FTO را نپذیرفته‌اند که حتی درصدد بوده تا با تمسک به آن زمینه برای برجام‌های بعدی را هم فراهم آورند.

گرفتن امتیازات بیشتر

واعظ همچنین درباره افزایش امتیازات ایران در دور جدید مذاکرات نیز گفت: اروپایی‌ها

مسأله با توجه به عمر برجام و اختلافات بالا در بین هیأت حاکمه آمریکا اهمیتی مضاعف می‌یابد. هرچند باید به این نکته نیز توجه داشت که خروج غرب گرایان از مدیریت اجرایی مذاکرات خود باعث شده است تا در صورت بدعهدی مجدد این کشور، دولت قوی کنونی به اقدام فوری و متقابل دست زده و بسرعت تبعات اقدام آنها را نشان دهد. این مسأله در کنار حفظ برخی دستاوردهای جدید هسته‌ای در صورت احیای برجام به تضمینی ذاتی و معتبر برای توافق تبدیل خواهد شد.

رد مذاکرات آتی منطقه‌ای

مدیر پروژه ایران در گروه بین‌المللی بحران در یک گفت‌وگو اطلاعات جدیدی از روند گفت‌وگوهای هسته‌ای در دو دوره به ریاست عباس عراقچی و علی باقری ارائه کرده است که می‌تواند نشان دهد از دیدگاه آمریکایی‌ها تفاوت عمده‌ای در تیم مذاکره‌کننده کنونی نسبت به قبل رخ داده است. علی واعظ در خصوص پیشنهاد واشنگتن

ویژنامه

ایران

شماره
۵ شهریور ۱۴۰۱